

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія музики і хореографії

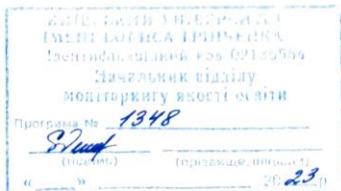
ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
« _____ » _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОСТАНОВКА ГОЛОСУ

для студентів

спеціальності	014.13 Середня освіта
освітньо-професійної програми	Музичне мистецтво
освітньо-професійного ступеня	фаховий молодший бакалавр

Київ-2023

Розробник: Голян Христина В'ячеславівна, викладач циклової комісії музики і хореографії Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладачі: Голян Христина В'ячеславівна, Кравченко Світлана Станіславівна - викладачі циклової комісії музики і хореографії Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії музики і хореографії

Протокол від «30» серпня 2023 року № 1

Голова циклової комісії Тетяна РОМАНОВА

Робочу програму перевірено

« » _____ 2023 р.

Заступник директора

з навчально-методичної роботи Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Заступник директора з навчальної роботи Оксана КАЛАШНИК

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), « » _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), « » _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), « » _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), « » _____ 20__ р., протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формою навчання			
	Денна			
Вид дисципліни	обов'язкова			
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська			
Загальний обсяг кредитів / годин	6 / 180			
Курс	I		II	
Семестр	1	2	3	4
Кількість змістових модулів з розподілом:	1	1	1	1
Обсяг кредитів	0,5	0,5	0,5	0,5
Обсяг годин, в тому числі:	15	15	15	15
Аудиторні	14	14	14	14
Модульний контроль	1	1	1	1
Самостійна робота	-	-	-	-
Форма семестрового контролю	-	-	-	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Постановка голосу» є: підготовка висококваліфікованих фахівців в сфері вокалу, які мають розвинений вокальний слух, володіють основами вокальної методики, вокальними навичками, що дозволить їм повною мірою реалізуватися в майбутній практичній діяльності в закладах дошкільної та загальної середньої освіти.

Завдання курсу:

- ознайомлення студентів з фаховими вимогами навчання у класі сольного співу;
- формування у студентів загальних та фахових компетентностей на кращих зразках української та зарубіжної вокальної музики;
- естетичне виховання студентів засобами вокального мистецтва;
- розвиток професійної вокальної техніки;
- формування умінь та навичок на основі принципів вокальної методології;
- розвиток музичної пам'яті, творчого мислення;
- опанування студентами академічної манери співу та інтерпретаційних умінь у процесі роботи над вокальними вправами, вокалізами й вокально-художніми творами;
- накопичення музичного репертуару для проведення різних форм навчальної та позакласної діяльності в закладах дошкільної та загальної середньої освіти, культурно-освітніх установах;
- розвиток вокально-технічних і художньо-виконавських можливостей студентів в системі свідомого володіння голосом;
- забезпечення професійної підготовки студентів до вокальної роботи в школі;
- формування у студентів навичок самостійної роботи над вокально-технічним матеріалом, навчальним і концертним репертуаром;
- опанування навичок вокально - сценічної діяльності;
- розкриття творчого потенціалу кожного студента;
- формування індивідуальної вокально-виконавської манери майбутнього співака;
- створення умов для реалізації творчих здібностей;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- засвоєння основних методик формування, розвитку і охорони співацького голосу.

Дисципліна «Постановка голосу», як обов'язкова компонента освітньої програми, забезпечує оволодіння студентами загальними та фаховими компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання за відповідною освітньо-професійною програмою:

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
	<i>Спеціальні компетентності</i>	
СК 2	Здатність до використання предметних знань в освітньому процесі.	1-14(мод.1) 1-14(мод.2) 1-14(мод.3) 1-14(мод.4)
СК 3	Здатність до інтеграції предметних знань з різних освітніх галузей.	1-14(мод.1) 1-14(мод.2) 1-14(мод.3) 1-14(мод.4)
СК 16	Спроможність інтегрувати складні професійні уміння гри на музичних інструментах, співу, диригування, музичного сприймання, запам'ятовування та інтерпретації музичних творів, артистизм, виконавську надійність (самооцінку, самоконтроль, саморегуляцію).	1-14(мод.1) 1-14(мод.2) 1-14(мод.3) 1-14(мод.4)
СК 17	Здатність застосовувати виконавські (інструментальні, вокальні, хорові) вміння та навички у навчальній, педагогічній та концертновиконавській діяльності.	1-14(мод.1) 1-14(мод.2) 1-14(мод.3) 1-14(мод.4)
СК 18	Спроможність проводити різноманітні культурно-мистецькі заходи, спрямовані на відродження української духовності.	1-14(мод.1) 1-14(мод.2) 1-14(мод.3) 1-14(мод.4)
	<i>Предметні компетентності</i>	
	Володіння співочим голосом, співацьким диханням, культурою звуку, манерою співу.	1-11 (мод.1)
	Знання будови гортані та її роботи під час співу, а також положення звукоутворюючих органів під час співу.	1,2 (мод.1) 8,11,12 (мод.2) 6,7 (мод.3)
	Усвідомлювання мистецтва виконання (співацької постави, точності інтонації, артикуляції та чіткої дикції: рівне звучання голосних та активна вимова приголосних звуків, відчуття ритму, темпу та динаміки).	1,2 (мод.1) 8-14 (мод.2) 14 (мод.3)
	Використання прийомів вокальної техніки, формування високої співочої позиції, кантіленного співу, здатність керувати співацькою фонацією.	2,3,4 (мод.1) 2,12 (мод.3)

3. Результати навчання за дисципліною

Вивчення навчальної дисципліни передбачає досягнення наступних результатів:

- аналізувати можливості професійного розвитку з урахуванням умов педагогічної діяльності та індивідуальних запитів і потреб (РН 3);
- забезпечувати досягнення результатів навчання, визначених Державними стандартами освіти та типовими освітніми програмами (РН 5);
- застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію змісту різних освітніх галузей в освітньому середовищі (РН 6);
- забезпечити досягнення результатів в інтегруванні складних професійних умінь гри на музичних інструментах, у співі, диригуванні, музичному сприйманні, запам'ятовуванні та інтерпретації музичних творів (РН 16);
- демонструвати виконавські (інструментальні, вокальні, хорові) вміння та навички у навчальній, педагогічній та концертно-виконавській діяльності (РН 17);
- організовувати різноманітні культурно-мистецькі заходи, спрямовані на відродження української духовності; популяризувати музичне мистецтво (РН 18);
- уміти користуватися співочим диханням;
- оволодіти основними елементами правильного звукоутворення та звуковедення;
- володіти вмінням співу у високій вокальній позиції;
- в достатньому обсязі володіти співацьким голосом;
- вміти аналізувати вокальні твори;
- визначати жанр, характер твору, засоби музичної виразності, форму музичного твору;
- реалізовувати навчальні програми базових курсів у різних освітніх установах;
- добирати методичні прийоми для розвитку вокального виконавства та музичної творчості.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематика змістовних модулів	Всього годин	Види занять. Розподіл годин			
		Практичні заняття	Індивідуальні заняття	Підготовка і складання сем. контролю	Контроль занять
Змістовий модуль I Наукові основи вокального мистецтва					
Тема 1. Головні положення навчальної дисципліни «Постановка голосу». Ознайомлення з будовою голосового апарату.	1	1			
Тема 2. Формування правильної співацької постави.	1	1			
Тема 3. М'язові відчуття під час співу на опорі.	1	1			
Тема 4. Відпрацювання співацького вдиху та видиху.	1	1			
Тема 5. Діафрагма, устрій та розташування.	1	1			
Тема 6. Формування співацького дихання. Ознайомлення з основними типами дихання.	1	1			
Тема 7. Відпрацювання діафрагматичного типу дихання.	1	1			
Тема 8. Формування самоорганізації співацького дихання.	1	1			
Тема 9. Засвоєння основних фаз співацького вдиху та видиху.	1	1			
Тема 10,11. Контроль за обсягом повітря під час видиху.	2	2			
Тема 12,13. Вокальна психотерапія. Використання різних вокальних вправ, природних звуків та технік дихання.	2	2			
Тема 14. Усвідомлення ролі «затримки дихання».	1	1			
Разом	15	14			1

Змістовий модуль II Основні поняття теорії звукоутворення та формування якості звуку					
Тема 1. Формування навичок вокального звуковедення.	1	1			
Тема 2. Формування співацьких та художньо-виконавських навичок.	1	1			
Тема 3. Формування навичок співу на легато.	1	1			
Тема 4. Кантилена як основа академічного співацького мистецтва.	1	1			
Тема 5. Удосконалення навичок співацького дихання.	1	1			
Тема 6,7. Набуття навичок особливостей формування голосних та приголосних звуків, засвоєння правил орфографії та орфоепії академічної манери співу.	2	2			
Тема 8. Процес звукоутворення. Формування навичок роботи артикуляційного апарату.	1	1			
Тема 9. Ознайомлення з видами атаки звуку.	1	1			
Тема 10. Формування м'якої атаки звуку.	1	1			
Тема 11,12. Усвідомлення значення складових артикуляційного апарату (зуби, губи, язик та щелепи).	2	2			
Тема 13,14. Відпрацювання навичок артикуляції голосних та приголосних звуків. Роль м'якої мускулатури у співацькому процесі.	2	2			
Разом	15	14			1

Тематика змістовних модулів	Всього годин	Види занять. Розподіл годин			
		Практичні заняття	Індивідуальні заняття	Підготовка і складання сем. контролю	Контроль занять
Змістовий модуль III. Формування вокально-технічних навичок					
Тема 1. Співацька позиція звуку. Формування відчуття опори звуку.	1	1			
Тема 2. Відпрацювання високої співацької позиції звуку.	1	1			
Тема 3. Усвідомлення ролі музичного слуху у фонаційному процесі та функцій складових вокального слуху (звуквисотний, динамічний, тембровий, ритмічний).	1	1			
Тема 4,5. Формування високого головного звучання та розвиток вокального слуху під час виконання вправ, вокалізів, художніх вокальних творів.	2	2			
Тема 6. Ознайомлення з вокально-тілесною схемою.	1	1			
Тема 7. Фізіологічні механізми співацької опори. Вокально-тілесна схема.	1	1			
Тема 8. Формування і розвиток вокального слуху.	1	1			
Тема 9,10,11. Співацька опора. Формування поняття про співацьку опору. Складові співацької опори - опора звуку, опора дихання, опора мовлення.	3	3			
Тема 12,13. Продовження формування вокально-технічних навичок під час виконання вокальних творів.	2	2			
Тема 14. Виховання сценічної поведінки під час концертного виступу.	1	1			
Разом	15	14			1

Змістовий модуль IV.
Положення та функції звукоутворюючих органів у процесі співу

Тема 1.2. Формування відчуття головного та грудного резонування. Усвідомлення ролі головного та грудного резонаторів як індикаторів повноцінного звучання голосу.	2	2			
Тема 3. Оволодіння технікою високого імпедансу.	1	1			
Тема 4. Методи вирівнювання регістрів. Поняття регістрової будови співацького голосу.	1	1			
Тема 5,6. Відпрацювання відчуття резонансу у процесі виконання вокальних вправ, вокалізів, народних пісень та інших вокальних творів.	2	2			
Тема 7. Удосконалення роботи над високою позицією звучання.	1	1			
Тема 8. Об'єднана опора співацького звуку та дихання.	1	1			
Тема 9. Формування основ співацького дихання.	1	1			
Тема 10. Удосконалення звучання голосних протягом усього діапазону.	1	1			
Тема 11. Розвиток співацького діапазону.	1	1			
Тема 12. Новітня терапевтична методика «Азвук твоєго голосу».	1	1			
Тема 13. Розвиток самоконтролю у процесі співу, контролю за інтонаційною точністю виконання, емоційним станом.	1	1			
Тема 14. Розвиток навичок виконавського аналізу та інтерпретації вокальних творів.	1	1			
Разом	15	14			1

5. Програма навчальної дисципліни Змістовий модуль I Наукові основи вокального мистецтва

Тема 1. Головні положення навчальної дисципліни «Постановка голосу». Ознайомлення з будовою голосового апарату.

Основні складові співацького апарату (гортань, артикуляційні органи, органи дихання, резонатори). Голосовий апарату та функції голосоутворюючих факторів дорослої людини: будова гортані та її робота під час співу; надскладкова і підскладкова частини голосового апарату; вокальні функції голосових складок; органи дихання та їхні функції в процесі співу (трахея, бронхи, легені, ребра, грудна клітина, діафрагма).
Основні поняття: «будова голосового апарату»; «м'язова опора».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 8.

Додаткові: 2; 3.

Тема 2. Формування правильної співацької постави.

Вплив співацької постави на роботу голосоутворювальних органів. Положення тіла під час співу. Вплив міміки на зміст художнього твору.

Основні поняття: «співацька постава»; «голосоутворюючі органи».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 5.

Додаткові: 2; 5.

Тема 3. М'язові відчуття під час співу на опорі.

М'язовий самоконтроль. Розвиток вокального слуху як запорука правильної манери співу і формування вокально-художнього звука.

Основні поняття: «манера співу»; «вокальний слух»; «співацька опора».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 3; 9.

Додаткові: 2; 4.

Тема 4. Відпрацювання співацького вдиху та видиху.

Емоційний та психологічний стан впливу на дихальну функцію. Італійське «mezzo respire» - напіввдих. Типи співацького дихання.

Основні поняття: «діафрагма»; «голосоутворення»; «типи дихання».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 3; 9.

Додаткові: 2; 6.

Тема 5. Діафрагма, устрій та розташування.

Будова діафрагми. Нижньореберно-діафрагматичне дихання як основа правильного співу. Вправи для зміцнення діафрагми.

Основні поняття: «діафрагма»; «голосоутворення»; «типи дихання».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 3; 9.

Додаткові: 2; 5.

Тема 6. Формування співацького дихання. Ознайомлення з основними типами дихання.

Ознайомлення з основними типами дихання. Відпрацювання нижньореберно-діафрагматичного типу дихання. Формування самоорганізації співацького дихання. Засвоєння основних фаз співацького вдиху та видиху. Контроль за обсягом повітря під час видиху. Усвідомлення ролі «затримки дихання». Відпрацювання механізму видиху у співацькому процесі.

Основні поняття: «співацьке дихання»; «затримка дихання»; «типи дихання».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 3; 9.

Додаткові: 2; 6.

Тема 7. Відпрацювання діафрагматичного типу дихання.

Абдомінальний тип дихання і змішаний тип дихання. Сформованість у студента правильних навичок голосоутворення при використанні грудного або реберно-діафрагматичного типу дихання.

Основні поняття: «співацьке дихання»; «типи дихання».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 3; 4; 9.

Додаткові: 2; 3.

Тема 8. Формування самоорганізації співацького дихання.

Розвиток співацького дихання. Правильність формування навичок співацького дихання. Органи дихального апарату. Типи співацького дихання. Виробленню навичок правильного співацького вдиху.

Основні поняття: «співацьке дихання»; «органи дихального апарату»; «типи дихання».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 6; 9.

Додаткові: 2; 3; 7.

Тема 9. Засвоєння основних фаз співацького вдиху та видиху.

Співацьке дихання. Затримка дихання. Формування голосового апарату під час вдиху. Використання прийому «напівпозіху». Розвиток подовженого співацького видиху. Звукова енергія.

Основні поняття: «співацьке дихання»; «органи дихального апарату»; «типи дихання»; «напівпозіх».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 4; 9.

Додаткові: 3; 5.

Тема 10,11. Контроль за обсягом повітря під час видиху.

Роботи над розвитком подовженого співацького видиху. Прийом збереження вдихальної установки протягом усього процесу співу.

Основні поняття: «співацьке дихання»; «органи дихального апарату»; «типи дихання»; «опора дихання»; «співацький видих».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 6; 9.

Додаткові: 3; 6.

Тема 12,13. Вокальна психотерапія. Використання різних вокальних вправ, природних звуків та технік дихання.

Основні поняття: «опора дихання»; «співацький видих»; «діафрагма».

Рекомендовані джерела:

Основні: 7.

Додаткові: 1.

Тема 14. Усвідомлення ролі «затримки дихання».

Вправи для затримки дихання. Засвоєння основних фаз співацького вдиху та видиху. Контроль за обсягом повітря під час видиху. Почуття опори.

Основні поняття: «почуття опори»; «співацьке дихання»; «співацький видих»; «затримки дихання».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 3; 8.

Додаткові: 1; 2.

Змістовий модуль II

Основні поняття теорії звукоутворення та формування якості звуку

Тема 1. Формування навичок вокального звуковедення.

Звуковедення. Відтворення музично-художнього образу, розкриття змісту музичного твору за допомогою звуковедення. Володіння основними способами звуковедення: легато, стакато, нон легато, маркато. Кожен спосіб звуковедення породжує відповідну атаку звука, впливає на темброве звучання голосу.

Основні поняття: «звуковедення»; «кантилена»; «співацьке дихання».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 3; 5; 9.

Додаткові: 4; 5.

Тема 2. Формування співацьких та художньо-виконавських навичок.

Формування професійних якостей співака-виконавця. Засвоєння основ вокальної методики і вокального виконавства. Розвиток виконавських, художньо-творчих здібностей. Удосконалювання вокально-технічних та артистичних навичок. Вокально-музичні дані.

Основні поняття: «вокально-виконавські навички»; «вокальний слух».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 4; 9.

Додаткові: 2; 5.

Тема 3. Формування навичок співу на легато.

Три головних прийоми співочого звуковедення. Legato (зв'язно) – безперервний зв'язний спів, який є основною формою звуковедення.

Основні поняття: «звуковедення»; «legato»; «зв'язний спів».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 3; 5; 9.

Додаткові: 4; 5.

Тема 4. Кантилена як основа академічного співацького мистецтва.

Кантилена – основний показник вокальної культури. Види вокалізації. Вокальні вправи для розвитку кантилени. Досягання рівності голосних у поєднанні з чіткою вимовою приголосних, активною артикуляцією складів та цілих слів, що не розриває мелодію. Правильної техніки голосоутворення та звуковедення. Спів на legato.

Основні поняття: «види вокалізації»; «голосоутворення»; «кантиленний спів»; «артикуляція».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 3; 5; 9.

Додаткові: 2; 5.

Тема 5. Удосконалення навичок співацького дихання.

Співацькі навички. Особливості співацького дихання. Вправи для дихання. Типи дихання. Нижньореберно-діафрагматичне дихання.

Основні поняття: «співацьке дихання»; «органи дихального апарату»; «типи дихання»; «напівпозіх».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 4; 9.

Додаткові: 2; 3; 5.

Тема 6,7. Набуття навичок особливостей формування голосних та приголосних звуків, засвоєння правил орфографії та орфоепії академічної манери співу.

Орфоепія як самостійний розділ мовознавства. Основні одиниці орфоепії.

Формування голосних та приголосних звуків. Робота над наголосом.

Основні поняття: «орфографія»; «орфоепія»; «голосні та приголосні звуки»; «музична фраза».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 4; 9.

Додаткові: 2; 3; 6.

Тема 8. Процес звукоутворення. Формування навичок роботи артикуляційного апарату.

Знати: види атаки співацького звуку (м'яка, тверда, придихова), формування м'якої атаки співацького звуку, усвідомлення значення складових артикуляційного апарату (зуби, губи, язик та щелепи); вміти використовувати різні види звукової атаки.

Основні поняття: «види атаки співацького звуку»; «артикуляційного апарат»; «звукоутворення».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 3; 9.

Додаткові: 2; 3.

Тема 9. Ознайомлення з видами атаки звуку.

Поняття співочої атаки, види атак звуку, їх характеристика. Відчуття атаки та її роль у подоланні вокальних недоліків. Опора дихання.

Основні поняття: «види атаки співацького звуку»; «артикуляційного апарат»; «звукоутворення».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 3; 9.

Додаткові: 2; 3.

Тема 10. Формування м'якої атаки звуку.

Звукоутворення. Формування співацьких та художньо-виконавських навичок. Формування навичок співу на легато. Відчуття атаки та її роль у подоланні вокальних недоліків. Три основних види атаки звуку.

Основні поняття: «м'яка атака звуку»; «вокально-технічні навички».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 3; 9.

Додаткові: 2; 3.

Тема 11,12. Усвідомлення значення складових артикуляційного апарату (зуби, губи, язик та щелепи).

Усвідомлення значення складових артикуляційного апарату (зуби, губи, язик та щелепи). Відпрацювання навичок артикуляції голосних та приголосних звуків. Роль мимічної мускулатури у співацькому процесі.

Основні поняття: «артикуляційний апарат»; «вокальний апарат».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 4; 5; 9.

Додаткові: 2; 5.

Тема 13,14. Відпрацювання навичок артикуляції голосних та приголосних звуків. Роль мимічної мускулатури у співацькому процесі.

Правильне формування голосних і приголосних звуків. Розвиток сценічної мови. Вокальне читання. Музично-вокальна декламація. Значення чіткої дикції у співі. Робота над артикуляційним апаратом. Артикуляційні вправи. Звільнення нижньої щелепи. виправлення мовних дефектів. Артикуляційна гімнастика.

Основні поняття: «артикуляція»; «вокальне читання»; «дикція»; «музично-вокальна декламація»; «міміка».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 4; 6; 9.

Додаткові: 2; 3; 5.

Змістовий модуль III **Формування вокально-технічних навичок.**

Тема 1. Співацька позиція звуку. Формування відчуття опори звуку.

Формування відчуття опори звуку. Відпрацювання високої співацької позиції звуку. Усвідомлення ролі музичного слуху у фонаційному процесі та функцій складових вокального слуху (звуковисотний, динамічний, тембровий, ритмічний).

Основні поняття: «позиція звуку»; «вокальний слух»; «вокально-тілесна схема»; «співацька опора»; «вокально-технічні навички».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 3; 9.

Додаткові: 2; 3.

Тема 2. Відпрацювання високої співацької позиції звуку.

Удосконалення роботи над високою позицією звучання. Засвоєння поняття об'єднана опора співацького звуку та дихання. Удосконалення звучання голосних протягом усього діапазону. Розвиток співацького діапазону.

Основні поняття: «позиція звуку»; «співацьке дихання»; «співацька опора»; «співацький діапазон».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 5; 9.

Додаткові: 2; 5.

Тема 3. Усвідомлення ролі музичного слуху у фонаційному процесі та функцій складових вокального слуху.

Усвідомлення функцій складових вокального слуху (звуковисотний, динамічний, тембровий, ритмічний). Формування високого головного звучання з розвитком вокального слуху під час виконання вправ, вокалізів, художніх вокальних творів. Вміння користуватися фізіологічними механізмами співацької опори звуку, дихання та мовлення.

Основні поняття: «музичний слух»; «вокальний слух»; «вокально-тілесна схема»; «співацька опора»; «вокально-технічні навички».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 3; 4; 6.

Додаткові: 2; 5.

Тема 4,5. Формування високого головного звучання та розвиток вокального слуху під час виконання вправ, вокалізів, художніх вокальних творів.

Висока співова форманта. Забезпечення на всьому діапазоні голосу збереження головного резонування, з'єднаного в необхідній дозі з грудним резонуванням при активній роботі дихання. Відпрацювання високої позиції звуку, яка тісно пов'язана з інтенсивною вібрацією верхніх резонаторів, з вібраційними відчуттями у верхній частині обличчя. Розвиток вокального слуху та голосу під час виконання вправ, вокалізів, художніх вокальних творів.

Основні поняття: «висока співова форманта»; «вокальний слух»; «висока позиція звуку»; «співацька опора»; «вокально-технічні навички».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 3; 4; 5.

Додаткові: 2; 4.

Тема 6. Ознайомлення з вокально-тілесною схемою.

Система органів дихання і фонації. Порожнини носа, рота, носоглотка, гортань, трахея, бронхи, легені, діафрагма та ін. м'язи дихання, голосові зв'язки, резонатори, розмовно-артикуляційний апарат та м'язна мускулатура. Здоровий спосіб життя, як запорука професійного звучання голосу. Фізичний стан, режим і харчування. Запобігання простудним і професійним захворюванням. Положення органів голосового апарату у момент співу і їх взаємозв'язок. Вокальні функції голосових складок. Правильна позиція ротової порожнини, язика і горла в процесі співу.

Основні поняття: «вокально-тілесна схема»; «вокальний апарат»; «гігієна голосу»; «хвороби голосу»; «вокально-технічні навички».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 4; 5; 9.

Додаткові: 2; 5.

Тема 7. Фізіологічні механізми співацької опори. Вокально-тілесна схема.

Вокально-тілесна схема. Формування і розвиток вокального слуху. Співацька опора. Формування поняття про співацьку опору. Складові співацької опори - опора звуку, опора дихання, опора мовлення. Продовження формування вокально-технічних навичок під час виконання вокальних творів.

Основні поняття: «вокально-тілесна схема»; «співацька опора».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 4; 5; 9.

Додаткові: 2; 5.

Тема 8. Формування і розвиток вокального слуху.

Формування вокального слуху завдяки розвитку вокальних навичок. Розвиток слухової уваги та самоконтролю, вокально-слухових уявлень співацького звуку та способів його досягнення. Забезпечення вокальної орфоепічної єдності артикуляційного апарату та звучання співацького голосу. Здатність людини чути, сприймати й аналізувати якість голосу, його темброве забарвлення, насиченість і відповідність характеру звука трактованому образу, творів.

Основні поняття: «вокальний слух»; «артикуляційний апарат»; «правила орфоепії»; «вокально-технічні навички».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 3; 4; 9.

Додаткові: 2; 3; 5.

Тема 9.10.11. Співацька опора. Формування поняття про співацьку опору. Складові співацької опори - опора звуку, опора дихання, опора мовлення.

Співацька опора. Виконання прийомів та вправ, націлених на удосконалення співацького дихання. Опанування відчуття опори звуку при

виконанні вокальних творів кантиленного характеру. Удосконалення володіння співацькою опорою та атакою звуку. Удосконалення співацького дихання та відчуття опори звуку. Робота над вирівнюванням регістрів співацького голосу та поступове розширення діапазону. Опанування відчуття опори звуку при виконанні вокальних творів кантиленного характеру та поступове виконання вправ на розширення діапазону.

Основні поняття: «опора звуку»; «опора дихання», «співацька опора».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 4; 10.

Додаткові: 2; 3; 5.

Тема 12,13. Продовження формування вокально-технічних навичок під час виконання вокальних творів.

Формуванням навичок використання різних типів атаки звуку, удосконалення фонетичного слуху, дикції та артикуляції. Володіння співочим диханням і опорою звуку, високою вокальною позицією.

Рівність звучання протягом усього діапазону голосу, використання різних видів звуковедення, чисте інтонування.

Основні поняття: «атаки звуку»; «звуковедення»; «дикція та артикуляція»; «вокально-тілесна схема»; «інтонування»; «вокально-технічні навички».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 3; 6.

Додаткові: 2; 3; 5.

Тема 14. Виховання сценічної поведінки під час концертного виступу.

Демонструє початковий рівень сценічної культури та сценічної витримки під час концертних виступів. Знає правила поведінки слухачів на мистецьких заходах.

Основні поняття: «сценічна поведінка»; «співацька постава»; «сценічна культура»; «музичність та виразність».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 3; 8.

Додаткові: 2; 3; 5.

Змістовий модуль IV

Положення та функції звукоутворюючих органів у процесі співу

Тема 1.2. Формування відчуття головного та грудного резонування. Усвідомлення ролі головного та грудного резонаторів як індикаторів повноцінного звучання голосу.

Резонатори, їх роль у звукоутворенні та співі. Нижні, грудні (грудна клітина, трахея, бронхи) та верхні, головні резонатори (тверде піднебіння,

порожнина носа, лобна пазуха). Вплив резонаторів на тембр і характер звуку. Типи звучання голосу : колоратура, фальцет, фістула, носо-зубний резонанс («маска»). Атака співацького звуку, як засіб технічної виразності. Типи атаки : м'яка, тверда, придихова. Їх використання при співі. Значення атаки для формування правильного звуку.

Основні поняття: «голос»; «головний і грудний резонатори голосу».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 4; 9.

Додаткові: 2; 3; 5.

Тема 3. Оволодіння технікою високого імпедансу.

Знаходження правильного взаємозв'язку між резонувальною надставною трубкою й фонуючою голосовою щілиною. Відчуття сильного імпедансу під час співу із закритим ротом.

Основні поняття: «імпеданс»; «голосовий рупор»; «резонування».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 5; 9.

Додаткові: 2; 4.

Тема 4. Методи вирівнювання регістрів. Поняття регістрової будови співацького голосу.

Ознайомлення з регістровою будовою співацького голосу. Розбіжності у структурі регістрів чоловічих і жіночих голосів. Особливості виконання перехідних звуків між регістрами (подвійне перекриття). Оволодіння навичками співу з різними динамічними нюансами, а також навичками вирівнювання регістрів. Засвоєння механізму «прикриття» звуку.

Основні поняття: «голос»; «головний і грудний резонатори голосу».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 4; 9.

Додаткові: 2; 3; 5.

Тема 5,6. Відпрацювання відчуття резонансу у процесі виконання вокальних вправ, вокалізів, народних пісень та інших вокальних творів.

Резонатори. Основні поняття та визначення. Співацькі форманти. Сім найважливіших функцій співацьких резонаторів: енергетична, генераторна, фонетична, естетична, захисна, активізуюча та індикаторна. Закріплення відчуття головного та грудного резонування.

Основні поняття: «резонатори»; «головний і грудний резонатори голосу»; «співацькі форманти»; «резонансний пункт».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 3; 9.

Додаткові: 2; 3; 5.

Тема 7. Удосконалення роботи над високою позицією звучання.

Робота над розвитком та удосконаленням вокально-технічних навичок. Висока позиція звукоутворення, середина діапазону. Вирівнювання звучання голосних. Прикриття звуку.

Основні поняття: «вокально-технічні навички»; «головний і грудний резонатори голосу»; «висока співацька форманта»; «резонансний пункт».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 3; 9.

Додаткові: 2; 3; 4.

Тема 8. Об'єднана опора співацького звуку та дихання.

Удосконалення роботи над високою позицією звучання. Засвоєння поняття об'єднана опора співацького звуку та дихання. Удосконалення звучання голосних протягом усього діапазону. Розвиток співацького діапазону. Співацька опора.

Основні поняття: «опора звуку»; «висока позиція звучання»; «співацький діапазон», «співацька опора».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 4; 9.

Додаткові: 2; 3; 5.

Тема 9. Формування основ співацького дихання.

Дихання, як основа голосоутворення. Типи дихання, застосування різних типів дихання у вокальній практиці. Співацьке дихання, його роль у звукоутворенні. Опора дихання, її залежність від діафрагми та м'язів черевного пресу. Контроль за диханням при співі. Значення дихання у виробленні кантиленного співу.

Основні поняття: «співацьке дихання»; «голосоутворення»; «типи дихання»; «опора дихання», «кантилений спів».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 3; 5; 9.

Додаткові: 2; 4.

Тема 10. Удосконалення звучання голосних протягом усього діапазону.

Наявність високого позиційного звуку, правильна техніка голосоутворення. Володіння музичним і вокальним слухом, академічною манерою звучання співацького голосу. Прийоми звуковидобування.

Основні поняття: «висока вокальна позиція»; «голосоутворення»; «музичний і вокальний слух»; «кантилений спів»; «артикуляція».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 3; 5; 9.

Додаткові: 2; 5.

Тема 11. Розвиток співацького діапазону.

Співочий діапазон голосу. Роль вокально-технічних вправ у формуванні й розвитку співацького діапазону. Перехідні ноти, їх розташування у різних типів голосів. Методи розвитку діапазону та згладжування реєстрів в процесі роботи над вправами у висхідному і низхідному русі.

Основні поняття: «співочий діапазон голосу»; «основні реєстри співацького діапазону»; «дихання».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 6; 9.

Додаткові: 1; 2; 5.

Тема 12. Новітня терапевтична методика «Азвука твого голосу».

«Азвука» - новітня терапевтична методика, направлена на відновлення психо-емоційної рівноваги за рахунок одночасної роботи голосу, дихання та співу. Розкриває природну силу голосу, прибирає м'язові та емоційні блоки, покращує психо-емоційний стан, знімає загальне напруження та долає стреси, сприяє розвитку та самореалізації особистості, а також допомагає інтегруватись у суспільство після травм та депресій.

Рекомендовані джерела:

Електронні: <https://www.facebook.com/azvukanss>

Тема 13. Розвиток самоконтролю у процесі співу, контролю за інтонаційною точністю виконання, емоційним станом.

Відпрацювання вміння створювати відповідний емоційний стан з метою акторсько-виразного виконання вокальних творів. Закріплення вокально-виконавських умінь під час роботи над вивченням творів навчального вокального репертуару; можлива участь у концертних заходах, конкурсах тощо. Робота з вокально-педагогічним репертуаром для дітей середнього шкільного віку.

Основні поняття: «інтонація»; «емоційний стан»; «акторська майстерність»; «художній смак».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 6; 10.

Додаткові: 1; 2; 5.

Тема 14. Розвиток навичок виконавського аналізу та інтерпретації вокальних творів.

Інтерпретування вокального твору, яке базується на залученні інформації про його автора та стильові й жанрові особливості епохи, в яку була створена композиція, на визначенні жанру й форми, вивченні літературного джерела, врахуванні засобів музичної виразності, передбачених автором, тощо. Визначення творчого завдання.

Основні поняття: «інтерпретування вокального твору»; «жанр»; «стиль».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 6; 9.

6.2. Програмні вимоги

I курс

Змістовий модуль I

Наукові основи вокального мистецтва

Головні положення навчальної дисципліни «Постановка голосу».

Ознайомлення з будовою голосового апарату. Формування правильної співацької постави. М'язові відчуття під час співу на опорі. Відпрацювання співацького вдиху та видиху. Діафрагма, устрій та розташування. Формування співацького дихання. Ознайомлення з основними типами дихання. Відпрацювання діафрагматичного типу дихання. Формування самоорганізації співацького дихання. Засвоєння основних фаз співацького вдиху та видиху. Контроль за обсягом повітря під час видиху. Вокальна психотерапія. Використання різних вокальних вправ, природних звуків та технік дихання. Усвідомлення ролі «затримки дихання».

Змістовий модуль II

Основні поняття теорії звукоутворення та формування якості звуку

Формування навичок вокального звуковедення. Формування співацьких та художньо-виконавських навичок. Формування навичок співу на легато. Кантілена як основа академічного співацького мистецтва. Удосконалення навичок співацького дихання. Набуття навичок особливостей формування голосних та приголосних звуків, засвоєння правил орфографії та орфоепії академічної манери співу. Ознайомлення з видами атаки звуку. Формування м'якої атаки звуку. Усвідомлення значення складових артикуляційного апарату (зуби, губи, язик та щелепи). Новітня терапевтична методика «Азвука твого голосу». Відпрацювання навичок артикуляції голосних та приголосних звуків. Роль м'якої мускулатури у співацькому процесі.

II курс

Змістовий модуль III

Формування вокально-технічних навичок.

Співацька позиція звуку. Формування відчуття опори звуку. Відпрацювання високої співацької позиції звуку. Усвідомлення ролі музичного слуху у фонаційному процесі та функцій складових вокального слуху (звуковисотний, динамічний, тембровий). Формування високого головного звучання та розвиток вокального слуху під час виконання вправ, вокалізів, художніх вокальних творів. Ознайомлення з вокально-тілесною схемою. Фізіологічні механізми співацької опори. Вокально-тілесна схема. Формування і розвиток вокального слуху. Співацька опора. Формування поняття про співацьку опору. Складові співацької опори - опора звуку, опора дихання, опора мовлення. Продовження формування вокально-технічних навичок під час виконання вокальних творів. Виховання сценічної поведінки під час концертного виступу.

Змістовий модуль IV

Положення та функції звукоутворюючих органів у процесі співу.

Формування відчуття головного та трудного резонування. Усвідомлення ролі головного та грудного резонаторів як індикаторів повноцінного звучання голосу. Оволодіння технікою високого імпедансу. Методи вирівнювання регістрів. Поняття регістрової будови співацького голосу.

Відпрацювання відчуття резонансу у процесі виконання вокальних вправ, вокалізів, народних пісень та інших вокальних творів. Удосконалення роботи над високою позицією звучання. Об'єднана опора співацького звуку та дихання. Формування основ співацького дихання. Удосконалення звучання голосних протягом усього діапазону. Розвиток співацького діапазону. Розвиток самоконтролю у процесі співу, контролю за інтонаційною точністю виконання, емоційним станом. Розвиток навичок виконавського аналізу та інтерпретації вокальних творів.

6.3. Форми контролю та критерії оцінювання

Оцінювання роботи студентів здійснюється шляхом поточного контролю. Перевірка виконання студентами самостійної роботи, а також її оцінювання здійснюватиметься на практичних заняттях. Кількість балів залежатиме від дотримання таких вимог:

- своєчасності виконання самостійної роботи;
- повноти та якості її виконання;
- знання нотного та літературного тексту на пам'ять;
- володіння певними навиками артистизму та сценічної поведінки;
- активності, ініціативності та творчого підходу в здобутті знань та практичних умінь (концертний виступ на конкурсі, на концерті-лекції).

Підсумковий контроль здійснюється у вигляді контрольного заняття, академічного концерту, концертного виступу на конкурсі, на концерті-лекції тощо.

6.4. Шкала оцінювання поточного контролю

№п/п	Рейтингові бали (визначає викладач)	Критерії оцінювання
1	9 – 10	Високий рівень самостійної підготовки до занять. Активність і результативність роботи студента протягом заняття. Здатність виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно поєднувати теоретичні і практичні знання.
2	7 – 8	Якісна самостійна підготовка до занять. Розуміння змісту практичних завдань. Недостатня активність, ініціативність та результативність студента в процесі заняття.
3	5 – 6	Середній рівень самостійної підготовки до занять. Пасивність на занятті, неспроможність до обґрунтування, аргументації, самоаналізу та самоконтролю. В практичній роботі допускаються суттєві неточності та помилки. Недостатня результативність праці.
4	3 – 4	Низький рівень самостійної підготовки до занять. Недостатність теоретичних знань і практичних умінь. Пасивність на занятті, нездатність до опанування проблемних завдань.
5	1 – 2	Відсутність самостійної підготовки до занять, активності та результативності роботи студента протягом заняття. Неспроможність виконувати необхідні практичні завдання, невміння робити узагальнення і висновки.

6.5. Шкала оцінювання підсумкового контролю

№п/п	Рейтинговий бал	Критерії оцінювання
1	23-25	Виконання вокальних творів на високому художньо-виконавському рівні. Широка палітра засобів звуковидобування, темброва виразність звуку, оптимальне володіння технічними навичками. Володіння стильовими особливостями музики різних епох, високий рівень музично-естетичного мислення, художньо-образна довершеність виконання.
2	21-22	Виконання вокальних творів на високому художньо-виконавському рівні. Добре володіння різноманітними прийомами звуковидобування, технічними навичками. Стійке відчуття метро-ритму, володіння чистотою і натуральністю тембрового забарвлення. Досить повне відтворення художньо-образного змісту творів.
3	19-20	Виконання творів програми на достатньому художньо-виконавському рівні. Обмежений арсенал використання засобів звуковидобування, технічних навичок. Володіння чистотою тембрового забарвлення, стійке відчуття метро-ритму, проте відсутність переконливого художньо-виконавського змісту у виконанні, одноманітність звуку, неналежне відчуття стилю в одному або в кількох творах програми.
4	17-18	Виконання музичних творів на середньому художньо-виконавському рівні. Недостатня технічна підготовка, неточність інтонування, нестійке відчуття метро-ритму, відсутність переконливого художньо-виконавського змісту у творах програми.
5	15-16	Невідповідність виконання музичних творів вимогам програми. Слабка технічна підготовка, відсутність чистоти інтонування, погане володіння цілісністю форми, порушення тексту.
6	1-14	Недостатній рівень володіння предметними компетентностями. Грубе порушення авторського тексту, низький технічний рівень, примітивне художньо-образне мислення. Фрагментарне відтворення тексту, відсутність навичок виконання різнохарактерної музики.

7. 1. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «ПОСТАВКА ГОЛОСУ»

Разом: 15 год., практичні заняття - 14 год., підсумковий контроль -1 год.

Семестр	I											
Модулі	Змістовий модуль I											
Назва модуля	Наукові основи вокального мистецтва											
К-сть балів за модуль	25											
Практичні заняття	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10,11	12,13	14
Теми практичних занять	Ознайомлення з будовою голосового апарату.	Формування правильної співацької постави.	М'язові відчуття під час співу на опорі.	Відпрацювання співацького вдиху та видиху.	Діафрагма, устрій та розташування.	Ознайомлення з основними типами дихання.	Відпрацювання діафрагматичного типу дихання.	Формування самоорганізації співацького дихання.	Засвоєння основних фаз співацького вдиху та видиху.	Контроль за обсягом повітря під час видиху.	Вокальна психотерапія. Використання різних вокальних вправ, природних звуків та технік дихання.	Усвідомлення ролі «затримки дихання».
Підсумковий контроль	25 б.											

Разом: 15 год., практичні заняття - 14 год., підсумковий контроль -1 год.

Семестр	II											
Модулі	Змістовий модуль II											
Назва модуля	Основні поняття теорії звукоутворення та формування якості звуку											
К-сть балів за модуль	25											
Практичні заняття	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11,12	13,14
Теми практичних занять	Формування навичок вокального звуковедення.	Формування співацьких та художньо-виконавських навичок.	Формування навичок співу на легато.	Кантилена як основа академічного співацького мистецтва.	Удосконалення навичок співацького дихання.	Набуття навичок особливостей формування голосних та приголосних звуків, засвоєння правил орфографії та орфоєпії академічної манери співу.		Процес звукоутворення. Формування навичок роботи артикуляційного апарату.	Ознайомлення з видами атаки звуку.	Формування м'якої атаки звуку.	Усвідомлення значення складових артикуляційного апарату (зуби, губи, язик та щелепи).	Відпрацювання навичок артикуляції голосних та приголосних звуків. Роль мимічної мускулатури у співацькому процесі.
Підсумковий контроль	25 б.											

7. 2. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «ПОСТАВКА ГОЛОСУ»

Разом: 15 год., практичні заняття – 14 год., підсумковий контроль -1 год.

Семестр	III											
Модулі	Змістовий модуль III											
Назва модуля	Формування вокально-технічних навичок.											
К-сть балів за модуль	25											
Практичні заняття	1	2	3	4	5	6	7	8	9,10,11	12,13	14.	
Теми практичних занять	Співацька позиція звуку. Формування відчуття опори звуку.	Відпрацювання високої співацької позиції звуку.	Усвідомлення ролі музичного слуху у фонаційному процесі та функцій складових вокального слуху.	Формування високого головного звучання та розвиток вокального слуху під час виконання вправ, вокалізів, художніх вокальних творів.		Ознайомлення з вокально-тілесною схемою.	Фізіологічні механізми співацької опори. Вокально-тілесна схема.	Формування і розвиток вокального слуху	Співацька опора. Формування поняття про співацьку опору. Складові співацької опори - опора звуку, опора дихання, опора мовлення.	Продовження формування вокально - технічних навичок під час виконання вокальних творів.		Виховання сценічної поведінки під час концертного виступу.
Модульний контроль	25 б.											

Разом: 15 год., практичні заняття – 14 год., підсумковий контроль -1 год.

Семестр	IV														
Модулі	Змістовий модуль IV														
Назва модуля	Положення та функції звукоутворюючих органів у процесі співу														
К-сть балів за модуль	25														
Практичні заняття	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	12,13	14,15	
Теми практичних занять	Формування відчуття головного та трудного резонування. Усвідомлення ролі головного та грудного резонаторів як індикаторів повноцінного звучання голосу.		Оволодіння технікою високого імпедансу.	Методи вирівнювання регістрів. Поняття регістрової будови співацького голосу.	Відпрацювання відчуття резонансу у проц. виконання вок. вправ, вокалізів, нар. пісень та інш. вокальних творів.		Удосконалення роботи над високою позицією звучання.	Об'єднана опора співацького звуку та дихання.	Формування основ співацького дихання.	Удосконалення звучання голосних протягом усього діапазону.		Розвиток співацького діапазону.	Новітня терапевтична методика «Азвук твого голосу».	Розвиток самоконтролю у процесі співу, контролю за інтонаційною точністю виконання, емоційним станом.	Розвиток навичок виконавського аналізу та інтерпретації вокальних творів.
Модульний контроль	25 б.														

8. ОРІЄНТОВНИЙ РЕПЕРТУАР.

Перший курс

Для високих голосів

1. Андрієвська Н. слова Л. Рєви "Якби я вмiла вишивать".
2. Бах Й. За рiчкою старий будинок. Весняна пiсня.
3. Бетховен Л. Чарiвна кiвка. Бабак.
4. Брамс Й. Колискова.
5. Векерлен Ж. Менует Екзоде.
6. Верменич В. слова М. Сома "Польова царiвна".
7. Гайдн Й. Серенада ("Тихо дверцi в сад вiдкрий").
8. Грiг Е. Лiсова пiсня.
9. Гуно Ш. "Садiвник короля". (Обр. швейцарської народної пiснi)
10. Кирилiна І. слова Л. Українки "Якби менi".
11. Кюї Ц. Травнева пiсня.
12. Каччiні Д. Ерос, що зволiкаєш?
13. Каччiні «Ave Maria».
14. Кортес С. Пiсенька Баолi з опери "Джордано Бруно"
15. Лисенко М. Арiя Цвiркунки з опери "Чорноморцi".
16. Мельо В. Колискова (Обробка iталійської народної пiснi)
17. Мендельсон Ф. «Фiалка», «На крилах чудової пiснi», «Зимня пiсня».
18. Моцарт В. Туга по веснi. Маленька пряха.
19. Перголезi Дж. «Se tu m`ami», «Confusa smarita », канцона «Tre giorni son che Nina»; арiї з кантат «Salve Regina», «Stabet mater».
20. Сен-Санс К. «Соловей».
21. Скарлаттi Д. Ах, немає сил зносити терзання.
22. Скорик М. - "Шумiла лiщина" iз циклу "Три весiльнi пiснi"
23. Стельник З. Колискова.
24. Степовий Я. сл. Л. Українки "Мiсяць янесенький".
25. Стеценко К. слова В. Самiйленка "Вечiрня пiсня"
26. Флiс Б. Колискова.
27. Шентирмай Е. У свiтi є красуня одна.
28. Шуман Р. Вечiрня зiрка. Совеня. Прихiд весни.
29. Шуберт Ф. "Ave Maria".
30. Шуберт Ф. «Мiсто», «Двiйник», «Дiвчина i Смерть», «Лiсний царь», «Баркаролла».

Для середнiх i низьких голосiв.

1. Бах Й. За рiчкою старий будинок. Весняна пiсня.
2. Бетховен Л. Бабак. Чарiвна кiвка.
3. Бiлаш О. слова Д. Павличка "Впали роси на покоси"
4. Брамс Й. Пiсня дiвчини.
5. Векерлен Ж. Молода Флора. Пастушка. Менует Екзоде.
6. Гайдн Й. Серенада.
7. Гендель Г. Арiя Альмiри з опери "Рiнальдо".

8. Гріг Е. слова С. Гінсберг "Люблю тебе".
9. Гріг Е. сл. Е. Крага "Пісня Сольвейг" з сюїти "Пер Гюнт".
10. Гріг Е. Лісовий гімн.
11. Гулак-Артемівський С. Пісня Одарки з опери "Запорожець за Дунаєм" ("Ой казала мені мати").
12. Кос-Анатольський А. сл. І. Франка "Ой ти, дівчино, з горіха зерня".
13. Моцарт В.А. арія Керубіно із опери "Весілля Фігаро".
14. Петрицький Г. слова І. Кутеня "Ой у лісі коло дуба".
15. Поклад І. слова М. Ткача "Посміхнися, доле".
16. Степовий Я. сл. Т. Шевченка "Утоптала стежечку".
17. Цегляр Я. слова А. Сафронова "Перша любов".
18. Шуман Р. сл. Г. Гейне "Я не серджуся".

Українські народні пісні.

1. «Веснянка» - обр. А. Луканіна
2. «Ой, ти, дівчина, з горіха зерня» - обр. А. Кос-Анатольського
3. «Реве та стогне» - обр. Ю. Мейтуса
4. «Ніч яка місячна» - обр. Ю. Мейтуса
5. «Така її доля» - обр. А. Заремби
6. «Бандура» - обр. І. Стеценка
7. «Ой, піду я до гаю» - обр. А. Єдлічки
8. «Було б не рубати зеленого дуба» - обр. Г. Сонільського
9. «Вечір близенько» - обр. С. Карпенка
10. «Гаю, гаю, зелений розмаю» - обр. Г. Верьовки
11. «Калина» - обр. С. Карпенка
12. «Ой ходить сон» - обр. Л. Ревуцького
13. «Ой піду я до млина» - обр. М. Лисенка
14. «Пливе човен» - обр. М. Лисенка
15. Розспівки: «Диби, диби», «Добрий день», «Тук, тук чобіток».
16. Українська народна пісенна творчість: Українські дитячі лічилки: «Ходить квочка», «Раз, два, три, чотири», «Котилася торба».
17. Українські народні пісні: «Веселі гуси», «Ой, єсть в лісі калина», «Вийди, вийди сонечко», «Щебетала пташечка», «Ой на горі жито».
18. Українські щедрівки: «Щедрівочка щедрувала», «Щедрик, щедрик».
19. Українські колядки: «Коляд, коляд, колядниця», «Нова радість стала».
20. Українські веснянки: «Подоляночка», «А вже весна», «Шум».

Пісні композиторів з супроводом :

- «Веснянка». Муз. В. Філіпенка, слова А. Навроцького
«Вишиванка». Муз. О. Сандлера, слова М. Сома
«Гей, ви, козаченьки». Муз. Г. Татарченка, слова В. Крищенко
«Гуцулочка». Муз. С. Сабадаша, слова М. Бакая
«Журавочка». Муз. П. Шкрабюка, слова Б. Янівського
«За лісом, за гаєм». Муз. Муз. І. Шамо, слова А. Слісаренка
«Зацвіла в долині». Муз. А. Філіпенка, слова Т. Шевченка
«Морозець». Муз. Б. Фільца, Г. Бойка

Другий курс

Для високих голосів

1. Бах Й. За річкою старий будинок. Весняна пісня.
2. Бетховен Л. Чарівна квітка. Бабак.
3. Бонковський Д. слова Т. Шевченка "Нащо мені чорні брови".
4. Брамс Й. Колискова.
5. Бізе Ж.– Хабанера з опери "Кармен".
6. Білаш О. слова Д. Павличка "Калина".
7. Білаш О. слова Д. Луценка "Осіньна пісня".
8. Гайдн Й. Серенада ("Тихо дверці в сад відкрий").
9. Гретрі А. – Арієта Лоретти з опери "Річард Левине серце".
10. Гріг Е. Лісова пісня.
11. Гуно Ш. "Садівник короля". (Обраб. швейцарської народної пісні)
12. Деліб Л. – Дует квітів з опери "Лакме".
13. Жак-Далькроза Е. "Куранти".
14. Кюї Ц. Травнева пісня.
15. Каччіні Д. Ерос, що zvolікаєш?
16. Кортес С. Пісенька Баоли. з опери "Джордано Бруно"
17. Лисенко М. Романс "Коли розлучаються двоє".
18. Мельо В. Колискова (Обробка італійської народної пісні)
19. Мендельсон Ф. Привіт.
20. Моцарт В. Туга по весні. Маленька пряха.
21. Перголезі Дж. Se tu m'ami.
22. Перголезі Д. Ах, навіщо я не лужок.
23. Поклад І. слова М. Ткача "Посміхнися, доле".
24. Сандлер О. слова Л. Забашти "Засихає в степу материнка".
25. Скарлатті Д. Ах, немає сил зносити терзання.
26. Стельник З. Колискова.
27. Степовий Я. слова Т. Шевченка "Утоптала стежичку".
28. Стеценка К. слова Лесі Українки "Стояла я і слухала весну".
29. Фліс Б. Колискова.
30. Шуман Р. Вечірня зірка. Совеня. Прихід весни.

Для середніх і низьких голосів.

1. Бах Й. За річкою старий будинок. Весняна пісня.
2. Бетховен Л. Бабак. Чарівна квітка.
3. Білаш О. слова М. Ткача "Прилетіла ластівка".
4. Брамс Й. Пісня дівчини.
5. Вівальді А. Vieni, vieni o mio diletto.
6. Вівальді А. Ingrata si mi svena.
7. Гайдн Й. Серенада.
8. Гаєвський А. слова Лесі Українки "Мрії".
9. Гендель Г.Ф. Арія "Dignare" з кантати "Te Deum".

10. Глюк Х. Арія Орфея (Заклинаю, благаю".) з опери "Орфей".
11. Гріг Е. Лісовий гімн.
12. Монюшко С. слова В. Гьоте "Замріяна".
13. Регер М. Колискова.
14. Скарлатті А. Canzonetta. Arietta.
15. Степовий Я. слова Т. Шевченка "Ой три шляхи широкії".
16. Степовий Я. слова І. Франка "Розвійтеся з вітром".
17. Талашок Р. слова Г. Ісаєнко "Говори, говори".

Українські народні пісні.

1. «Веснянка» - обр. А. Луканіна
2. «Ой, ти, дівчина, з горіха зерня» - обр. А. Кос-Анатольського
3. «Реве та стогне» - обр. Ю. Мейтуса
4. «Ніч яка місячна» - обр. Ю. Мейтуса
5. «Така її доля» - обр. А. Заремби
6. «Бандура» - обр. І. Стеценка
7. «Ой, піду я до гаю» - обр. А. Єдлічки
8. «Було б не рубати зеленого дуба» - обр. Г. Сонільського
9. «Вечір близенько» - обр. С. Карпенка
10. «Гаю, гаю, зелений розмаю» - обр. Г. Верьовки
11. «Калина» - обр. С. Карпенка
12. «Ой ходить сон» - обр. Л. Ревуцького
13. «Ой піду я до млина» - обр. М. Лисенка
14. «Ой ходила дівчина бережком» - Обр. М. Лисенка
15. «Пливе човен» - обр. М. Лисенка
16. «Чом, чом не прийшов» - Обробка Ж. Колодуб.
17. Розспіви: «Диби, диби», «Добрий день», «Тук, тук чобіток»
18. Українська народна пісенна творчість: Українські дитячі лічилки: «Ходить квочка», «Раз, два, три, чотири», «Котилася торба».
19. Українські народні пісні: «Веселі гуси», «Ой, єсть в лісі калина», «Вийди, вийди сонечко», «Щебетала пташечка», «Ой на горі жито».
20. Українські щедрівки: «Щедрівочка щедрувала», «Щедрик, щедрик».
21. Українські колядки: «Коляд, коляд, колядниця», «Бог предвічний».
22. Українські веснянки: «Подоляночка», «А вже весна», «Шум».

Пісні композиторів з супроводом :

- «Веснянка». Муз. В. Філіпенка, слова А. Навроцького
«Вишиванка». Муз. О. Сандлера, слова М. Сома
«Гей, ви, козаченьки». Муз. Г. Татарченка, слова В. Крищенка
«Гуцулочка». Муз. С. Сабадаша, слова М. Бакая
«Журавочка». Муз. П. Шкрабюка, слова Б. Янівського
«За лісом, за гаєм». Муз. Муз. І. Шамо, слова А. Слісаренка
«Зацвіла в долині». Муз. А. Філіпенка, слова Т. Шевченка

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Антонюк В. Г. Вокальна педагогіка (сольний спів) : підручник. вид. 3-тє, доп. і перероб. Київ : Бихун В. Ю., 2017. 218 с.
2. Дорошок В.Д. Сливацький М.Ю. Основи вокально-педагогічної творчості вчителя музики. - Івано-Франківськ, 2016 р.
3. Колодуб І. С. Практичні поради педагога-вокаліста. Київ : Муз. Україна, 2015. 54 с.
4. Кушка Я. С. Методика навчання співу: Посібник з основ вокальної майстерності. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2017. – 288 с.
5. Мережко Ю.В., Шепеленко Г.Б. Вокальні твори українських композиторів кінця ХІХ – початку ХХІ століття: навч.-метод. посіб. для студентів ВЗО / Ю.В. Мережко, Г.Б. Шепеленко; Київ: Інтерсервіс, 2020. – 180 с.
6. Можайкіна Н.С. Методика викладання вокалу. Хрестоматія. Навчальний посібник.- Київ, 2021 р. – 216 с.
7. Музична психологія і терапія : навч. посіб. для студ. спец. “Музичне мистецтво” [Електронний ресурс] / Вікторія Драганчук ; передм. Л. Кияновської ; Східноєвр. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2016. – 230 с.
8. Косінська Н. Теоретичні аспекти формування сценічно-образної культури майбутніх вчителів музичного мистецтва в процесі вокальної підготовки. Проблеми підготовки сучасного вчителя. №16. 2017. С. 143-149.
9. Овчаренко Н. А. Професійна підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-педагогічної діяльності: теорія та методологія: монографія / Н. А. Овчаренко. –Кривий Ріг: вид. Р. А. Козлов, 2017. – 400 с.
10. Прядко О.М. Розвиток навичок емоційної саморегуляції у студентів музично-педагогічних спеціальностей у ході їх фахової вокальної підготовки / Наукові записки. Випуск 203. Серія : Педагогічні науки. Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2022. – С. 120-124. (Index Scopus), категорія Б. Фахове видання.

Додаткова література:

1. Антонова-Турченко О.Г. Музична психотерапія: Посібник-хрестоматія/ О.Г. Антонова-Турченко, Л.С. Дробот. – К. : ІЗМН, 1997 – С. 118-138.
2. Антонюк В. Г. Постановка голосу. Навчальний посібник для студентів вищих музичних навчальних закладів. К.: Українська ідея, 2000. 68 с.
3. Вілінська Г Вокалізи для середнього голосу. - К.: Мистецтво, 1989.
4. Вороніна Р., Воронін О. 30 вокалізів на основі народних пісень. - К.: Музична Україна, 1991.
5. Єгоричева М. Вправи для вокальної техніки. - К.: Муз. Україна, 1997.
6. Кавун В.М. «Виховання молодого вокаліста. Сольний спів. Спів на еластичному диханні: навчальний посібник з нотами, вокально-педагогічний репертуар» - Вінниця: Нова Книга, 2017 – 352 с.
7. Тимошенко О. 24 авторські вокалізи для дітей та юнацтва. 2011. - 78 с.

Електронні ресурси:

1. Основи технології звукоутворення у сучасній практиці виховання голосу
Режим доступу :<http://lib.pnu.edu.ua/read.php?id=8712>
2. Розвиток співацького голосу майбутніх педагогів-вокалістів у теорії і історії музичної освіти:
https://vuzlit.com/593442/rozvitok_spivatskogo_golosu_maybutnih_pedagogiv_vokalistiv_teorii_istoriyi_muzichnoyi_osviti
3. Формування вокально-виконавських якостей на заняттях вокалу:
<https://www.ksada.org/pdf/t2015-01-09-soboleva.pdf>
4. Формування навичок дихання в культурі співу. Режим доступу:
<http://194.44.152.155/elib/local/2960.pdf>
5. Новітня терапевтична методика «Азвук твоого голосу».
<https://www.facebook.com/azvukanss>